సిగిరెట్టు

శ్రీ కె. ఎస్. వి. నరసింహమ్

మురారికి చాలా ఇబ్బందిగా ఉంది.

తల తిరిగి పోతోంది.

ఉక్కిరి బిక్కిరిగా ఉంది. మెదడంతా శూన్యంగా ఉంది. ఏం చెయ్యడానికీ తోచడం లేదు.

గదంతా చాలా ఇరుకైపోయినట్లనిపిస్తోంది. గదిలోని వస్తువులన్నీ వాటంతటవే కదిలి ఒక దానితో ఒకటి కొట్టుకుని అంతా గజిబిజి అయిపో తున్నట్టుంది.

కిటికీ ప్రక్కనే ఉన్న కుర్చీలో దిగాలుగా కూర్చున్నాడు మురారి.

ప్రహరీ గోడమీద పిచి కొకటి కూర్చుంది. ఇంకో పిచిక (బహుశా అది పెంటి కాబోలు) దాని చుట్టూ బుర్రుబుర్రు బుర్రుబుర్రు మంటూ తిరుగు తోంది. తమలో తాము కూడబలుక్కుంటున్నట్లు రెండు పిచికలూ కొంతసేపు కువకువలాడి, క్షణంలో బుర్ర్రుమని గాలిలో పైకి లేచి, చిత్రంగా, ఒయ్యారంగా, దూరానికి ఎగిరి వెళ్ళి, మాయమై పోయాయి.

పక్కింటి ప్లీడరుగారి పనిమనిషి, ఆరగట్టిన బట్టలు తీసి మడతలు పెడుతోంది. ఆ వెనుక కని పించే బాదంచెట్టు కొమ్మల్లోంచి, సూర్యాస్తమయంతో ఎర్రబడుతోన్న ఆకాశం, ప్రకృతి దేవి పాపటమీది కుంకుమబొట్టులా కనిపిస్తోంది. ఆ ప్రక్కన డాబా మీద, కాలేజీ స్టూడెంటొకడు, పిట్టగోడమీద వాలుగా కూచుని, వీధిలోంచి వినిపిస్తున్న సినిమా పాట గ్రామఫోన్ రికార్డు సంగీతానికి అనుగుణంగా, లయబద్ధంగా ఒక కాలు ఆడిస్తూ, పారవశ్యంగా సిగిరెట్టు కాల్చుకుంటున్నాడు.

సిగిరెట్టు!!

మురారి తల తిప్పకున్నాడు—

సిగిరెట్టు!!!

మురారికి ఇప్ప డర్జెంటుగా ఒక సిగిరెట్టు కావాలి, ఒక్కటంటే ఒకే ఒక్క సిగిరెట్టు—

ఏ బ్రాండ్దైనా సరే.

కాని, సిగరెట్టు ఎలా వస్తుంది? వెళ్ళి తెచ్చుకోవాలి—

వంటింటి నేపథ్యంలోంచి పాత్రల చప్పడు వినిపిస్తోంది. పాత్రల చప్పడు సంగీతమైతే, అసలు పాటకూడా వినిపిస్తోంది. పాట పాడుతున్నది లీల. పాటంటే అది పూర్తిగా పాట కాదు. కేవలం కూనిరాగం. నిజానికి పాటలుకూడా బాగా పాడగలదు లీల.

లీల పాటంటే మురారి కిష్టం.

లీలన్నాకూడా ఇష్టమే మురారికి.

ఇష్టపడ్డాడు. కాబట్టే కట్నం తక్కువైనా ఆమెనే చేసుకున్నాడు.

ఎప్పడు? ఏడాది క్రితం.

లీల మురారి యొక్క ధర్మపత్ని.

సహధర్మ చారిణి.

లీల అనే పేరు ఎంత మెత్తగా ఉందో, ఆమె, మనిషిగా అంత 'గట్టిది', అంటే ఆమె చూసేందుకు మొరటుగా, పస్తాదులా కనిపిస్తుందని కాదు. ఆమె మనసు చాలా గట్టిది. ముక్కుకు సూటిగా పోయే రకం. ఎంత ఘాటైనా ఫెడేల్మని ముఖమ్మీదే అనేసే రకం. ఇంక డబ్బు విషయం వచ్చిందా—

పైన పైసా, ఆలోచించి, బేరీజువేసి ఖర్చుపెట్టి, జమా ఖర్చుల జాబితా ఎప్పటికప్పుడు రాస్తూ, నెలాఖరున అవి సరిపోయేదాకా వేళ్లుమడిచి లెక్కలు వేసే రకం.

ఆడవాళ్లలోకూడా అఖండులుంటారని తన పెళ్లయేదాకా మురారికి తెలియదు. తెలిసొచ్చాక అతను చాలా ఆశ్చర్యపోయాడు. లీల తెంపరితనం ఆమె పొదుపరితనం, ఆమె జాగ్రత్తచూసి, మొదట మొదట చాలా హడలిపోయాడు. 'ఇంత కత్తివాద సాములా (బతికే మనిషితో) కాపరం చెయ్యడం ఎట్లారా బాబూ'—అని కొంత బెదిరిపొయ్యాడు కూడా. కాని, అతని సందేహాలు అలా ఎన్నో దినాలు నిలవలేదు. భార్య కాపురానికొచ్చిన వారం రోజులకే ఆమె మనస్తత్వపు అసలు రూపం అతనికి అర్థమై పోయింది.

ఆమెకు మొగమాటం నచ్చదు. ఆడంబరాలు నచ్చవు. అతివ్యయాలు నచ్చవు. అన్ని విషయాల్లోనూ ఆమె ఖచ్చితమే! కాని, ఆమె మనసుమాత్రం మంచిది.

భార్య కాపురానికి వచ్చాక మురారికి జీవితంలో చీకూ చింతా లేకపోయాయి. తనకన్నా పొదుపుగా ఖర్చు పెడుతుందని, జీతం రాగానే అంతా ఆమె చేతుల్లో పోసేసేవాడు. ఇంటికీ వంటకూ అన్ని సరుకులూ తెప్పించడం, అవి సరిచూచుకోవడం, వాటి లెక్కలు వ్రాసుకోవడం—అంతా ఆమే! అంతా బాగానే ఉంది. అంతా సవ్యంగా ఉంది. కాని, మురారికొక తెగని చిక్కొచ్చి పడింది. అదేమిటయ్యా అంటే—సిగిరెట్లు!

అవును, మురారి సిగిరెట్లు తాగుతాడు.

సిగిరెట్లు తాగం దెవరు? చాలామంది తాగుతారు. ఎంతోమంది తాగుతారు, కాలేజీ చదువుల వాళ్లు, కాలేజీ చదవనివాళ్లు, అన్నిరకాల కార్యాలయాలు, అన్నిరకాల ఉద్యోగులూ, అన్నిజాతుల వారూ, అన్ని మతాలవారూ—అందరూ సిగిరెట్లు తాగుతారు.

కాని, అందరూ తాగడం వేరు, మురారి సిగిరెట్లు తాగడం వేరు.

అదంతా చెబితే ఒక పెద్ద కథవుతుంది

—అని మురారి సిగిరెట్ల అలవాటు గురించి చెప్పకునే వీలులేదు. అందుకే మనం ఇక్కడ దాన్ని గురించి కొంచెం చెప్పకోవచ్చు.

అప్పుడు మురారి హైస్కూల్లో ఆరో ఫారం చదువుతూండేవాడు. అప్పటికే అతను తండ్రిని పోగొట్టుకున్నాడు. తల్లికి అతను ఒక్కగా నొక్క సంతానం. అందుచేత తల్లి అతణ్ణి గారాబంగా చూసుకునేది. అది వొత్తి గారాబం కాదు. అతి గారాబం. 'ఆడది తిరిగి చెడింది—మగవాడు తిరక్క చెడ్డాడు'—అనే సామెత ఆమెకు తెలుసునో తెలియదో గాని, ఆమె మాత్రం కన్న కొడుకును ఇల్లు వదలి కదలనిచ్చేది కాదు. ప్రొద్దున్న పదికి స్కూలుకు వెళ్లడం, మధ్యాహ్నం వచ్చి భోంచేసి వెళ్లడం, మళ్లీ సాయంత్రం అయిదు కొట్టేలోపల ఇల్లు చేరడం—అంతే కాని, మరింకే వేళల్లోనూ మురారి ఇంకెక్కడికీ తల్లి అనుమతి లేకుండా వెళ్లేందుకు వీలులేదు. తల్లి అనుమతితోనైనాసరే—వెళ్లే వీలుండదు—ఎందుకంటే తల్లి ఎన్నడూ అనుమతించేది కాదు కనుక!

నిజానికి, తల్లి అనుమతించడంతోనూ, అనుమతించక పోవడంతోనూ మురారికి ప్రమేయం ఉండేది కాదు. తల్లి అదుపాజ్ఞలు అవసరం లేని ప్రకృతి అతనిది.

లోకంలో కొన్ని విషయాలకు కారణాలుండవు. లేదా, కారణా లున్నట్లు కనిపించవు. అలాంటి విషయాల్లో మురారి ముభావం ఒకటి.

పుట్టి బుద్ధెరిగి నప్పటినుంచి మురారికి ముభావం అంటేనే ఇష్టం. అతనంతట అతను వెళ్లి ఇతరులతో ఎన్నడూ కలిసేవాడు కాడు. అతని ముఖంలోనే అలాంటి లక్షణం ఉండేదేమోగాని, అతని ఈడు పిల్లలు కూడా, అతనితో ఎక్కువ కలిసుండే వారు కారు.

స్కూల్లో జరిగే ఆటల్లోగాని, దెబ్బలాటల్లో

గాని అతను పాల్గొనేవాడు కాదు. మేష్టార్లని వెక్కిరించే వాడు కాదు. అల్లర్లకి తన గొంతు ఏమాత్రమూ అరువిచ్చేవాడు కాదు. ఎప్పుడో ఎక్కడో ఏదో పారేసుకున్నట్టు, ఆ పారేసుకున్న దేమిటో కూడా మరిచి పోయినట్టు, అత నెప్పుడూ ఎందుకో దిగులుగా ఉండే వాడు.

కాని, ఇంతలా చిన్నతనపు టల్లరి చిల్లరతనాన్ని పట్టించుకోకుండా పెరిగిన అతని మనస్సులో ఆయా చాపల్యాల పట్ల కోరిక లేదందామా? ఉహుం—అలా అనేందుకు వీలులేదు.

తను నిశ్శబ్దంగా ఉన్నా, అందరి అల్లరీ గమనించేవాడు. తను బుద్ధిమంతుడుగా ఉంటూ ఇతరుల అకతాయి తనాన్ని చూస్తూనే ఉండేవాడు.

ఆటలో పాలుపంచుకోకపోయినా, ఆటను మాత్రం ఉత్సాహంతో చూసే ప్రేక్షకుడిలా; అతను తోటిపిల్లల గందరగోళపు టల్లరిని గమనిస్తూండే వాడు.

ఆరో ఫారం పిల్లలంటే స్కూలుపిల్లల్లో 'మేజర్ల కిందే లెక్క. వాళ్ళుచేసే సందడికి అంతూ దరీ ఉండేవి కావు. కొందరు స్కూలుకని చెప్పి, స్కూలుకే వచ్చి, మధ్యాహ్నం మ్యాట్నీలకు చెక్కేసే వారు—మ్యాట్నీలకు చెక్కే పద్ధతులు రకరకాలుగా ఉండేవి. టీచర్లని పర్మిషనడిగేవారు కొందరు, 'ఇంట్లో బంధువులు వచ్చా'రనో, తమకే-తలనొప్పిగా ఉందనో—ఇలా ఏవో వంకలుపెట్టి పర్మిషన్లు కొట్టేసే వారు. కొందరు మెతక మాస్టార్ల క్లాసుల్లోనైతే (—సోడబుడ్డీ కళ్ళద్దాల హిందీ మాస్టారి క్లాసులో మరీని—) ఆ టెండెమ్మ వేసుకునే దాకా ఉండి, పాఠం మొదలుపెట్టేవేళకి, వెనక బెంచీల ప్రక్కగా నక్కుతూ మరో గుమ్మం గుండా నిష్క్రమించే వారు. మరీ కొందరు సాహసవంతులైతే, నల్లబల్లమీద రాసేందుకు మాస్టారు అటు తిరగ్గానే, ఏకాయెకి ముఖద్వారం గుండానే దైర్యెక్టుగా నిష్క్రమించేవారు. ఆడపిల్లలు క్లాసులు ఎగ్గొట్టడం అంతగా ఉండేదికాదు గాని, మగపి ్ల మాత్రం, సగానికి సగంమంది—వీలు వెంబడి క్లాసులు ఎగ్గొట్టి మ్యాట్నీలు చూసేవారు. మ్యాట్నీలకు కాక, ఇంకొకందుకు కూడా కొందరు క్లాసులు ఎగ్గొటే వారు—అది—సిగరెట్లు తాగేందుకు!

స్కూలు పిల్లల అల్లరి మూకల్లో, క్లాసు లెగ్గొట్టి మ్యాట్నీలు చూసేవాటివాడు సామంతరాజైతే, సిగరెట్లు తాగేవాడే రాజు! 'సిగరెట్లు తాగడం, స్కూలు జీవితంలో ఒక ఘన కార్యం. దమ్ములున్నవాడే రౌడీ. వాడే రాజు. మరి దమ్ములు లేనివాడు సిగిరెట్లు కాల్చలేడు కదా!

మురారి క్లాసులో ఒక పదిమంది పిల్లలు మహాజోరుగా సిగిరెట్లు తాగుతూండేవారు. టీచర్లందర్లోకీ అతిభయస్థులైన సోషల్‌స్టడీస్ టీచర్ క్లాసులు అలవాటుగా ఎగ్గొడుతూండేవారు. స్కూలు దొడ్డి గుమ్మాని కవతల బ్రహ్మాండమైన తోట ఒకటుండేది. దాన్లోపల పగలుకూడా రాత్రిలా ఉండేది. ఎండైనా అతికొంచెం కొంచెం మాత్రమే లోపలికివస్తూ, 'అది ఎండా లేక వెన్నెలా?' అని పించేలా ఉండేది. క్లాసు ఎగ్గొట్టి ముఠా అంతా అందులోకి చేరడం, చెట్లకొమ్మలమీద ఒక్కొక్కడూ ఒక్కొక్క శేషశాయిలా శయనించి, ఊసులు చెప్పుకుంటూ బూతులు తిట్టుకుంటూ వరస వరసగా సిగిరెట్లు కాల్చడం—అదీ అక్కడ జరిగే కార్యక్రమం.

మురారి ఆ తోటలోకి ఎన్నడూ వెళ్లలేదు. ఒకనాడు వెళుతూ వెళుతూ ఒక మిత్రుడు హృదయ పూర్వకంగా ఆహ్వానించినా, రానని భయం భయంగా సమాధానం చెప్పాడు. ఆ తోటలో జరిగేదేమిటో మురారికి తెలుసు.

సిగిరెట్లు కాల్చడమంటే అదేదో మహాపరాధమని (పెద్దలు చెప్పడంచేత) మురారి భావిస్తుండే వాడు. సిగరెట్లు తాగేవాళ్ళు 'చెడిపోతా'రని కూడా పెద్దలు చెప్పడం చేత, చెడిపోవడమంటే ఏమిటో ఎరగని మురారికూడా 'మనుషులందరూ చెడిపోకుండా ఉండాలి' అని భావించేట్టు, సిగిరెట్లనే వాటిని అంట రాని వస్తువులుగా ఎంచుతూండే వాడు.

నిర్బంధాలనేవి ఎప్పుడూ ఒక సనిపట్ల ఉత్సుకతను అధికం చేస్తాయేగాని, తగ్గించవని మురారికి తెలియదు. అందుచేతనే, సిగిరెట్లను అంటరాని వస్తువులుగా తను భావించే కొద్దీ తనకు తెలియకుండా తనలో వాటిపట్ల ఆసక్తి ఎక్కువైపోతోందని చాలా దినాలవరకూ మురారికి తెలియదు. తీరా తెలిసొచ్చేసరికి అతనికి సిగరెట్లపట్ల కేవలం ఆసక్తే కాదు, (ఒక్కసారి సిగిరెట్టు తాగి చూడాలనే) కోరికకూడా పుట్టుకొచ్చేసింది. అప్పటికి అతనిలో శతథా గింజుకుంటున్న సందేహం ఒక్కటే—తన మిత్రులంతా ఇక్కడ—స్కూలు వెనక — తోటలో సిగిరెట్లుతాగుతున్నారన్నసంగతివాళ్ల వాళ్ల తల్లిదండ్రులకి తెలుసా?తెలిస్తే వాళ్లు తాగనిస్తారా? సిగిరెట్లు తాగే వీళ్లనోళ్ల కంపుకొట్టవా? వీళ్లు పెద్దలెదుట మాట్లాడేప్పుడు ఆ సంగతి బయటపడిపోదా? — ఇలాంటి ప్రశ్నలు మురారిని చాలా వేధించేవి. ఈ ప్రశ్నలైనా తనకు కలగడానికి తల్లి అంటే తనకున్న భయం, లేదా తల్లిపట్ల తనకున్న విధేయత—కారణం అని మురారికి తెలియదు. సిగిరెట్లు తాగే మిత్రుణ్ణి ఒకనాడు కదిలించి, చల్లగా సంగతులు వెలుపలికి లాగాడు మురారి'—'నువ్వు తోటలో సిగిరెట్లు తాగుతావని మీ ఇంట్లోవాళ్లకి తెలీదురా?'—, అని అడిగాడు.

'ఊఁ హుఁ—తెలీదు—ఎవరొచ్చి చూస్తారు?'

'చూడకపోతేనేం—నీ నోరు వాసన కొట్టదూ?'

మిత్రుడు నవ్వేశాడు —'ఆ మాత్రం తెలీదురా మురారిగా?—సిగిరెట్లు తాగేశాక, స్కూల్ పంపు దగ్గర నోరు కడుక్కునేస్తాంగా—ఆ తరువాత—కొంచెం వక్కపొడి కూడా నమిలేస్తాం—అంతే—ఇంక వాసనా గీసనా జానాస్తై—'

సిగిరెట్టు వాసనను పోగొట్టే సాధన మేమిటో అలా తెలుసుకున్నాడు మురారి. దుర్గంధాన్ని మాపడానికి ఒక సుగంధం— అంతే సూత్రం!

సిగిరెట్టు కాలిస్తే ఎలా ఉంటుంది?—ఆ ప్రశ్న మురారి మెదడులో ఎంతగానో తిరుగుతోండల్లా, సిగిరెట్టు గురించిన కొత్త పరిజ్ఞానంతో కొత్త ధైర్యం లభించింది. సిగిరెట్టు కాలిస్తే ఎలా ఉంటుందో తెలియాలంటే మరో మార్గం లేదు—సిగిరెట్టు కాల్చే చూడాలి!! అసలింతకీ సిగిరెట్టు కాల్చడ మెలా?—అదేం బ్రహ్మవిద్యా? కాదు. ఇతరులు సిగిరెట్లెలా కాలుస్తారో ఇంతకుముందు చూసే ఉన్నాడు మురారి.

మొదట ధైర్యం చాల్లేదు. ఎవరైనా చూసి తల్లికి చెబుతారేమోనని ఒక వంక భయం, ఎలాగైతేనేం ఒకనాడు తెగించాడు మురారి.

ఆ దినం ఆఖరు పీరియడు మాస్టారు రాలేదు. లైబ్రరీ కెళ్లి చదువుకొమ్మని పిల్లల్ని వదిలేశారు. ఆ దినం కొత్త మ్యాట్నీ కావడంచేత ఆకతాయి ముఠా సభ్యు లెవరూ అప్పటిదాకా ఇంకా స్కూల్లో లేరు.

ఎలాగో స్కూల్ కాంపౌండ్ నుంచి బయట పడ్డాడు మురారి. అటుప్రక్కని సందుమొగలో ఉన్న బడ్డీదగ్గర ఆగాడు. సిగిరెట్టిమ్మని బడ్డీవాణ్ణి అడిగాడు.

'ఏ సిగిరెట్టు?'

సిగిరెట్లలో రకాలుంటాయని అప్పటిదాకా తెలీదు మురారికి. అందుచేత, బడ్డీవాడి కేం చెప్పాలో వెంటనే తోచలేదతనికి. క్షణం ఆగి ఏదో ఒక సిగిరెట్టిమ్మన్నాడు. బడ్డీవాడు తనని నిందిస్తాడేమో నని చెప్పరాని భయం ఏదో కలిగింది మురారికి. కాని అలాంటిదేమీ జరగలేదు. సిగిరెట్టు, అగ్గిపెట్టె వక్కపొడి పొట్లాం — మూడూ తీసుకున్నాడు మురారి. మూడూ చప్పున పుస్తకాల సంచీలో పెట్టేసుకుని, కాంపౌండ్ వెంటే నడుస్తూ స్కూలు వెనక భాగం చేరుకున్నాడు.

జడలు విరబోసుకున్న బూచాడిలా ఉందప్పుడు తోట. తెలియరాని భయం కలిగింది మురారికి. కాని, చేతిలో ఉన్న సంచి, సంచిలోని సిగిరెట్టు, వింతగా తొందరపెట్టాయి.

సిగిరెట్టు కాలిస్తే ఎలా ఉంటుంది?

ఆ అనుభవం ఏమిటో తెలుసుకోవాలనే ఆరాటం అంతకంతకూ అధికమౌతోంది. ఆ ఆరాటం ముందు అంత భయమూ ఏమైందో ఎటు పారిపోయిందో, పారిపోయింది.

ధైర్యవంతుడు కానివాడికైనా ధైర్యం, ఏదో ఒక ధైర్యం, కనీసం మొండిధైర్యం, కలిగించే క్షణాలు అవి.

మొండిధైర్యంతోనే తోటలోకి ప్రవేశించాడు మురారి. ఇన్ని దినాలుగా స్కూల్లోనే ఉంటున్నా ఇంతకు ముందెప్పుడూ కాలుమోపని చోటు అది.

ఆ దినం కొత్త మ్యాట్నీ కావడంచేత, అలవాటుగా అక్కడికి వచ్చేవాళ్ళంతా మ్యాట్నీకి వెళ్ళిపోవడం చేత కాబోలు, తోటంతా నిర్మానుష్యంగానూ నిశ్శబ్దంగానూ ఉంది.

తడబడే అడుగులతో వెళ్ళి ఒక మామిడిచెట్టు మొదట్లో కూచున్నాడు మురారి. ఒక్కసారి తోటంతా కలయజూశాడు. సంచిలోంచి సిగిరెట్టూ, అగ్గిపెట్టే తీశాడు.

ఎలా అంటించుకోవాలి?

అందరూ సిగిరెట్టు నోట్లో ఉంచుకుని, అగ్గిపుల్ల వెలిగించి, దాన్ని సిగిరెట్టు దగ్గరికి తీసుకుని, అంటించుకోవడం అతను చూశాడు.

తనకలా చేతకాదని ఎందుకో అతనికి తోచింది.

ఇంకెలా వెలిగించుకోవాలి?

దేవుడిపటం ముందు తల్లి సాంబ్రాణికడ్డీలు వెలిగించడం గుర్తుకొచ్చింది మురారికి.

ఎలాగైతేనేం—సిగరెట్టు అంటుకుంది.

ఇహ—దాన్ని పెదవులకు చేర్చుకోవడం—పీల్చడం - అదే తరువాయి.

క్షణంసేపు చేతులు వణికాయి.

చేతిలోఉన్న సిగిరెట్టు విసిరవతలపారేసి లేచి చక్కా పోదామా అనిపించింది మురారికి.

పరిగెత్తి పోలేక పోయాడు మురారి. ఆఖరు సారిగా గుండె నిబ్బరం చేసుకున్నాడు.

ఒకటి—రెండు—మూడు—

గొంతుమీద మొక్కపోయిన కత్తితో కోసినట్లయింది మురారికి.

పొరబోయినట్లయింది.

ఊపిరి తిత్తుల్లోకి పిడకల పొగ వెళ్లినట్లయింది.

పెదవులు వణికి పోయాయి.

కళ్లంట నీళ్ల కమ్ముకొచ్చాయి.

మరీ గట్టిగా పీల్చాడేమో—ఫాటుకి తల తిరిగిపోయింది.

ఎదురుగా కనిపిస్తూన్న తోట దృశ్యమంతా గజిబిజి గజిబిజిగా తికమకతికమకగా కలగాపులగమైపోయి, కెమెరా—'షేక్'వల్ల చెదిరిపోయిన ఫొటోగ్రాఫ్‌లా కనిపించింది మురారికి.

—సిగిరెట్టుతో మొదటి అనుభవం అలా అయింది మురారికి.

మొదటి సిగిరెట్టు సగంమాత్రం కాల్చి, మిగిలింది పారేసి, అగ్గిపెట్టె అక్కడే వదిలేసి, మిత్రుడు చెప్పిన ఉపాయంమేరకు మళ్లీ స్కూలుకువెళ్లి, నోరూ పళ్ళూ అమిత శుభ్రంగా కడుక్కుని, వక్కపొడి నోట్లో పోసుకుని నమిలేశాడు మురారి. సాయంత్రం మామూలు వేళకి, సాధ్యమైనంత మామూలుగా ఇల్లు చేరుకున్నాడు. తల్లి ఎక్కడ అనుమానించి పోతుందో అని, తన ముఖ కవళికల్లో కొత్తదనం కనిపిస్తే ఎక్కడ నిలదీసి అడుగుతుందోనని, ఆ రాత్రి పడుకునే దాకా పుస్తకాల్లో జాగ్రత్తగా ముఖం దాచుకున్నాడు.

సిగిరెట్టుతో తన మొదటి పరిచయం, అదే ఆఖరి పరిచయంగాకూడా ఆగిపోవాలని కోరుకున్నాడు మురారి. కాని, అతని ఆ కోరికమాత్రం నెరవేరలేదు. దినాలు గడిచే కొద్దీ సిగిరెట్టుతో అతని సాన్నిహిత్యం పెరిగిందేకాని, తగ్గలేదు. కాని, 'పిచ్చి

కైనా పద్ధతి ఉండా'లన్నట్టు, అతని సిగిరెట్లు పిచ్చికి ఒక పద్ధతి, ఎలా ఏర్పడిందో తెలీదుగాని, ఏర్పడింది. అతను రోజుకు ఒక్క సిగిరెట్టేకాని, అంతకు మించి తా–గ–డు. అదీ, ఎవ్వరికీ తెలియకుండా, ఎవ్వరికీ కనిపించకుండా, ఒంటరిగా తాగుతాడు. స్కూల్లో ఉన్నన్ని దినాలూ, ఆ తోటలోనే, ఎవ్వరూ లేకుండా చూసి తాగేవాడు. కాలేజీకి వెళ్ళాక, ఊళ్ళో ఎక్కడా కాకుండా, ఊరికి దూరంగా దాదాపు మైలున్నర షికారు వెళ్ళి, రోడ్డు దిగి, అక్కడెక్కడో కాల్చుకునే వాడు. కాలేజీ చదువు ముగిసిపోతూ ఉండగా అతను తల్లిని పోగొట్టుకున్నాడు. ఆ తర్వాతైనా ఇంట్లో సిగిరెట్లు కాల్చేవాడు కాడు మురారి. కాలేజీలో అతనితో చదువుకున్నవాళ్ళూ, టీచర్లూ, అతన్నెరిగిన పెద్ద మనుషులూ, అతని ఆఫీసులో అతనితో పనిచేసే ఉద్యోగులూ, అతనికి లీల నిచ్చి పెళ్ళిచేసిన మామగారూ— అందరూ—అతణ్ణీ, అతని 'సిగిరెట్లయినా తాగని' గుణాన్నీ తెగ మెచ్చుకునేవారు.

తమ లోకాన్ని మోసం చెయ్యడంలేదు కదా—అని చాలాసార్లు తనను తాను ప్రశ్నించుకునేవాడు మురారి.

'నేను సిగిరెట్లు తాగుతానండోయ్', అని అతను ఎవ్వరితోనూ చెప్పలేదు.

అతను చెప్పలేదు కాబట్టి, వాళ్ళు చూస్తూండగా కాల్చలేదు కాబట్టి, అతను సిగిరెట్లు తాగడని వాళ్ళూ వాళ్ళూ చెప్పుకున్నారు.

'నేనూ సిగిరెట్లు తాగుతానండోయ్' అని అందరికీ ప్రకటించి మరీ అతను సిగిరెట్లు తాగలేదు. అదేనా అతని తప్పు?

'అది నా తప్పు కాదులే'—అని తనని తాను సమాధానపరచుకున్నాడు మురారి.

పెళ్ళయి వేరే ఊరు బదిలీ అయాకకూడా అతని అలవాటు అలాగే సాగింది. రోజూ సాయంత్రం ఆఫీసు వదిలాక ఇంటికొచ్చి, మళ్ళీ షికారువెళ్ళే నెపం మీద ఇల్లు వదలడం, తిన్నగా పెద్దబజారు మలుపు తిరగడం, అటుపైని వీధి మలుపు దగ్గర బడ్డీలో ఒక్కసిగిరెట్టు కొనుక్కొని, దాన్ని అక్కడే కిరసనాయిలు బుడ్డీ దీపంతో వెలిగించుకోవడం, ఆ ప్రక్కనే ఉన్న పబ్లిక్ పార్కులో ప్రవేశించి, అనువుగా ఉంటుందని ఎన్నిక చేసుకున్న ఒక మూల చెట్ల గుబురు మధ్యనగల సిమ్మెంటు బెంచీలో కూచోవడం, అపురూపమైన స్వప్నదృశ్యాన్ని ఆనందిస్తున్నట్టు, ఆ పచ్చపచ్చని మొక్కల్లోకి చూస్తూ, ముసురుకొస్తూన్న ఒక్కొక్క ఆలోచననూ పలకరిస్తూ, సిగిరెట్టుని చివ్వరి దాకా కొంచెం కొంచెంగా పీలుస్తూ తాగడం, ఆ తరువాత యథాప్రకారం వక్కపొడి నోట్లో వేసుకుని నములుతూ ఆసనంనుంచిలేచి, మళ్ళీ రేపు వస్తాను గదా అన్నట్టు ఆ ప్రదేశంకేసి ఒక్కసారిచూసి, మెల్లగా వెనుదిరిగి ఇంటిదారి పట్టడం—అదంతా ఒక అలవాటుగా మారిపోయి అది అలాగే సాగుతోంది.

ఆదినుంచీ ముభావానికి అలవాటుపడిన మురారి, ఆఫీసులోకూడా అదే ముభావాన్ని అలాగే కొనసాగించడంచేత, అతనికి చెప్పుకోదగ్గ మిత్రు లంటూ లేకపోయారు. ఆఫీసులోకాక, పై వాళ్ళు, అతన్నెరిగిన వాళ్ళు, ఆ ఊళ్ళో ఆట్టేలేరు. అందుచేత పార్కులో సిగరెట్టు తాగుతూండగా ఎవరైనా చూచి పోతారేమోననే భయం (లేదా, సందేహం) మురారికి ఏ మాత్రమూ లేదు.

ఇక, భార్య విషయం —

మిగతా విషయాలెలా ఉన్నా డబ్బుదగ్గర లీల చాలా నిక్కచ్చి మనిషి. ఎంత నిక్కచ్చి మనిషో పెళ్ళయాక మొదటిసారిగా తన నెలజీతం ఆమె చేతికి ఇచ్చినప్పుడుగాని తెలిసి రాలేదు మురారికి. భర్త ఇచ్చిన నోట్లని వెంటనే లెక్కపెట్టి—'మీ జీతం మూడువందలా యాభై అన్నారే?' అంది.

'అవును—' అన్నాడు మురారి.

'మరి, మూడువందలా నలభయ్యే ఉన్నాయే?' అని అడిగింది లీల.

పది రూపాయలు 'జేబు డబ్బు' (పాకెట్‌మనీ)గా తీసుకున్నానన్నాడు మురారి. ప్రొద్దున్న టిఫిన్, మధ్యా

హ్నం భోజనం, సాయంత్రం టిఫిన్, రాత్రి భోజనం అన్నీ ఇంట్లోనే అవుతాయి గదా—ఇంకా పోకెట్‌మనీ అవసర మేముంటుంది లీల, మురారి ఆశ్చర్యపోయాడు. ఎప్పుడైనా కాఫీ, టీ వగైరాలకు కావలసొస్తా యన్నాడు. లీల నవ్వింది. నవ్వినా, సీరియస్‌గానే నవ్వి నట్టనిపించింది మురారికి. వేళకాని వేళల్లో కాఫీ-టీ-వగైరాలు తాగితే ఆరోగ్యం చెడిపోతుంది—సాధ్య మైనంతవరకూ తగ్గించండంది లీల. బ్రతికించింది కాఫీ—టీలు ఇంట్లోకాక తను మరెక్కడా తాగడు—ఇంక 'వగైరా' లేమిటో అడక్కుండా విడిచిపెట్టి లీల మహోపకారం చేసిందనుకున్నాడు మురారి. ఆ తరువాత కూడా నెలనెలా పదిరూపాయలు 'పోకెట్ మనీ'గా ఉంచు కుంటూ ఉంటే, అందుకు లీల అభ్యంతరం చెప్పక పోవడం అటుంచి, అదేమిటని కూడా అడగలేదు.

పక్కింటి ప్లీడర్‌గారికి సిగిరెట్లు కాల్చడం బాగా అలవాటు. వాళ్లావిడ ఆ విషయమై లీల దగ్గర చాలా విసుక్కుంటూ ఉంటుంది. 'మీకేం—అదృష్ట వంతులు—మీ ఆయన సిగిరెట్లు కూడా కాల్చరు—' అని కూడా అంటుందట.

'ఏమండోయ్—విన్నారా—నేను చాలా అదృష్ట వంతురాల్నట' అంది ఒకమారు లీల.

'ఎందుకట?' మురారి అడిగాడు.

'మీవంటి సిగిరెట్లు తాగనిభర్త నాకు దొరి కాడట—అందుకు' అంది లీల.

'ఎవరు చెప్పారు నీకు?' అన్నాడు మురారి.

అప్పుడు పక్కింటాయన కథంతా చెప్పింది లీల, 'ఏమైనా మావారు మంచివారు' అంటూ ముగిం చింది.

ఆ క్షణాన లీలకు తన సిగిరెట్ల రహస్యం చెప్పెయ్యాలని పించింది మురారికి, ఎంతో ప్రయత్నం మీద నిగ్రహించుకున్నాడు. ఒకసారి మంచివాడని పేరు తెచ్చుకున్నాక ఆ పేరు నిలబెట్టుకోవడానికి నరక యాతనలు అనుభవించాల్సి ఉంటుంది, మంచితనంతో ఉన్న చిక్కే అది!

రోజూ సాయంత్రం షికారు పేరిటవెళ్లి, అదొక రహస్యం కాకపోయినా దాదాపు అలాంటి సంగతి గానే భావిస్తూన్నట్టు, పార్కులో సిగిరెట్టు—ఒకే ఒక్క సిగిరెట్టు, కాల్చుకునివస్తూ ఉండేవాడు మురారి. అందుకు దాదాపు ఒక సంవత్సరం దినాలూ ఏనాడూ ఏరకమైన ఆటంకమూ కలగలేదు. కాని, హఠాత్తుగా—అనుకోని ఆటంకం వచ్చిపడింది.

ఏమైంది?

మురారికి జబ్బు చేసింది. అలా ఇలా కాదు, చాలా సీరియస్‌గా జబ్బుచేసింది. హాస్పిటల్‌లో చేర్పిం చాల్సినంత ప్రమాదమేమీ కలగలేదుగాని, దాదాపు ఇరవై దినాలు, ఇంట్లోనే బెడ్‌మీదే ఉండిపోవాల్సి వచ్చింది. అన్నిదినాలూ మురారి ఎంత బాధపడ్డాడో అంతకు రెండింతలు బాధపడింది లీల, తీరా తనకు వ్యాధి నయమయేవేళకి ఆమెకు జబ్బు పట్టుకుంటుం దేమోనని భయపడ్డాడు మురారి. పగల్లంతా అతని పక్కనే కూర్చుంది. రాత్రిళ్లు నిద్రలు మేలుకుంది. అతను చిన్నబాధతో మూలిగితే ఎక్కడలేని ఆదుర్దా పడింది. ఎలాగైతేనేం—జబ్బు నెమ్మది నెమ్మదిగా తగ్గుముఖం పట్టింది. డాక్టర్‌వచ్చిచూసి, ఇంకో వారం రోజులైనా ఇంట్లోనే విశ్రాంతి తీసుకోవా లన్నాడు. 'డాక్టర్లకేం—అలాగే చెబుతారు—మరేం ఫరవాలేదు—నేను ఆఫీసుకి వెళతాను—' అన్నాడు మురారి. కాని వెళ్లనివ్వలేదు లీల. దాదాపు సత్యా గ్రహం చేసినంత పని చేసింది. తప్పనిసరై మరో వారం రోజులు సెలవు కావాలని ఆఫీసుకి సెలవు చీటీ పంపించాడు మురారి.

వారంలో మూడు రోజులు గడిచిపోయాయి. అది నాలుగో రోజు. అన్నిదినాలూ. సాయంత్ర మయేసరికి తల దిమ్ముగా ఉన్నట్లు తోచేది మురారికి. గాలిలేని గదిలో ఉన్నట్లుగా తోచేది. ఎంతో ఆలో చించాడుగాని, కారణమేమిటో తోచలేదతనికి. చివరికి స్ఫురించింది—

సిగిరెట్టు!—

అదీ కారణం!

రోజూ సాయంత్రం సిగిరెట్టు తాగడం అల వాటు. జబ్బు రావడంతో ఆ అలవాటుకి బ్రేక్ పడింది. కాని శరీరం ఊరుకుంటుందా? అసంతృప్తిని ప్రకటిస్తుంది మనస్సుకి దిక్కుతోచదు.

అలాగే ఉంది మురారికిప్పడు.

ఎలాగైనాచేసి ఒక్క సిగిరెట్టు కాల్చాలి. కాని— ఎలా?

నిన్న సాయంత్రం ధైర్యంచేసి 'అలా ఊళ్లోకి వెళ్లొస్తానని' బయల్దేరబోతే వద్దని అడ్డగించింది లీల. వారం రోజులవరకూ ఇల్లొదిలి వెళ్లేందుకు వీల్లేదంటే వీల్లేదంది, మళ్లీ ఆమెకు తెలీకుండా ఎక్కడ అతను వెళతాడో అని—'నాతో చెప్పకుండా వెళితే నామీద ఒట్టు—' అని ఒట్టేసి పెట్టింది కూడాను.

ఇప్పుడెలా?

ఒక సిగిరెట్టు కావాలి—ఒక్క సిగిరెట్టు—

కాని—ఎలా వస్తుంది?—

* * *

ముందు గదిలోంచి మాటలు వినిపించాయి. ఎవరాని విన్నాడు మురారి. లీలే మాట్లాడుతోంది. ఎవరితో—ఏమిటి మాట్లాడం అనుకున్నాడు. అంతలో లీలే గదిలోకి వచ్చింది. 'ఏమండోయ్—ఎలా ఉంది' ఉంది.

'బాగానే ఉంది—'

'అదేమిటలా ఉన్నారు — తలనొప్పిగా గాని ఉందా?' అంటూ నుదుటిమీద చెయ్యేసి చూసింది, 'వేడిగా ఏంలేదే—ఏమిటి 'చెప్పండి—' అంది.

'ఏంలేదు—' అన్నాడు మురారి.

'సుబ్బణ్ణి బజారుకు పంపిస్తున్నాను—ఎలాగూ మళ్లీ సోమవారం దాకా మీరు వెళ్లాల్సిన పనుండదు—' అంది లీల.

సుబ్బడు పక్కింటి ప్లీడర్‌గారింటి పనివాడు. అప్పుడప్పుడూ మురారి వాళ్లక్కూడా ఇంటిపనులో సాయపడుతూంటాడు.

'మార్కెట్‌నుంచి మీక్కూడా ఏమైనా ఇంటి పనుల్లో సాయపడుతూంటాడు.

'మార్కెట్‌నుంచి మీ క్కూడా ఏమైనా కావాలా?' అంది లీల.

'నాకేం కావాలి?' అన్నాడు మురారి—'నాకేమీ అక్కర్లేదు—' అన్నట్టుగా, చప్పున అతన్లో ఏదో కారణం తెలియని ఉక్రోషం పుట్టుకొచ్చింది. 'ఏం కావాలంటావా?—ఒక ప్యాకెట్ సిగిరెట్లు తెప్పించు—' అందామనుకున్నాడు ఆమాట అతనినాలుక చివరిదాకా వచ్చింది. అటుపైని కదల్లేక పెదవుల వెనుకే ఆగి పోయింది. 'నాకేం వొద్దు లెద్దూ' అన్నాడు మళ్లీ.

'అదేమిటి?— మొన్న మీ షేవింగ్‌సోప్ అయి పోయిందన్నారుగా?' అంది లీల.

అన్నాడేమో, గుర్తులేదు మురారికి.

'ఊ—' అన్నాడు మురారి, 'ఊఁ?' అంటు న్నట్టు.

'మీ టూత్‌పేస్ట్ కూడా అయిపోయిం దన్నారే? -'

'ఆఁ—'

'అంతేనా ఇంకేమైనా, కావాలా?'

'ఇంకేం కావాలి?- '

'బాగుంది—నన్నా అడుగుతారు?' అంది లీల అతని పరధ్యానానికి నవ్వుతూ.

మురారి ఆమె కళ్లలోకి చూశాడు. ఆమె పెదవులతోనేకాక కళ్లతోనూ నవ్వులోంది—'ఏమిటి— అలా చూస్తున్నారు?'

'ఏమీలేదు—'

'పాపం మీరు—'

'ఏమిటి?'

'ఏం లేదు—మీరు చాలా చిక్కిపోయారు'— అంటూ గదిలోంచి వెళ్లిపోయింది లీల.

మురారికి నవ్వు వచ్చింది. తను చిక్కిపోవడం ఆమెకు ఇప్పుడేనా కనిపించింది?— అనుకున్నాడు.

చీకటి పడింది. గదిలో దీపం లేదు. లేచి స్విచ్చి వేద్దామనుకునికూడా అలాగే కూచుని ఉండి పోయాడు మురారి.

చీకటి గదిలో మరీ ఉక్కిరి బిక్కిరిగా ఉంది.

సిగిరెట్టు—సిగిరెట్టు—

మురారి మెదడులో అగ్గిపుల్లలు వెలుగుతున్నాయి. అంతలో ఆరిపోతున్నాయి.

కిటికీలోంచి వెలుపలికి యథాలాపంగా చూశాడు మురారి. ప్రహరీ కవతల కనిపించిన దృశ్యం అతణ్ణి ఆకట్టుకుంది.

పూల మొక్కలమధ్య ఈజీ ఛైరుంది. ఈజీ ఛైరులో విండుగా ఉన్నారు ప్లీడరుగారు. ప్లీడరుగారి కళ్లు ఆకాశంవేపు చూస్తున్నాయి. ప్లీడరుగారి పెదవులమధ్య గుప్పుగుప్పుమని వెలుగుతుంది—సిగిరెట్టు!

ప్లీడరు గారింట్లో లైట్లు అప్పుడే వెలిగాయి. ప్లీడరుగారు కూచున్న చోట, తోటలో, చీకటిగానే ఉంది. అముదురుతూన్న చీకటిలో, ప్లీడరుచేతి కదలికకు అనుగుణంగా పైకీ కిందికీ కదులుతూంది సిగిరెట్టు కొనమీది నిప్పు.

చీకట్లో నిప్పు చిత్రంగా మెరుస్తోంది.

చీకట్లో నిప్పు పగడపు చిగురులా ఉంది.

చీకట్లో నిప్పు చాలా మనోహరంగా ఉంది.

అహో! ఇప్పుడా ప్లీడరుగారు ఎంత ఆనందంలో ఉంటారో! అతిజాగ్రత్తగా సిగరెట్టుని పెదవులమీద అమర్చుకుంటూ, అపురూపంగా ఒక్కొక్క గుక్క పొగా పీలుస్తూ, పీల్చిన పొగని హృదయ పూర్వకంగా అనుభవిస్తూ, మళ్లీ ఆ పొగను వెలుపలికి రింగులు రింగులుగా వదుల్తూ—ఏయే భావాంబర వీథుల్లో విహరిస్తూ ఉంటారో!!

ప్లీడరుగారి వాలు కుర్చీ ప్రక్కనే చిన్న స్టూలొకటి ఉన్నట్టుంది. సరీగ్గా కనిపించడం లేదు గాని, దానిమీద ఒక అందమైన, సగంమాత్రమే మూసిన సిగిరెట్లపెట్టె ఒకటుంటుంది. ముద్దులు మూటగట్టే సిగరెట్లు అందులోంచి సగం సగం తొంగి చూస్తూనే ఉంటాయి. ఆ సిగిరెట్టు పెట్టె ప్రక్కనే ఒక చిన్ని అగ్గిపెట్టె. 'ఎవరక్కడ' అంటే? 'చిత్తం మహాప్రభో' అని పలికేభృత్యుల్లాగా,అందులో అటెన్షన్‌లో ఉన్నట్టుండే అగ్గిపుల్లలూ ఉండే ఉంటాయి. ఆహా! దర్జా అంటే ప్లీడర్‌గారిదే దర్జా! భోగం అంటే ఆయనదే భోగం!!

'ప్లీడర్‌గారూ!— సార్—ప్లీడర్‌గారూ—ఒక్క సిగిరెట్టియ్యండి సార్—ఒక్కటంటే ఒకే ఒక్క సిగిరెట్టు—'అని కేకెయ్యాలనిపించింది మురారికి, అనిపించిందే గాని, అలా చెయ్యలేకపోయాడు మురారి (ఎందుకు చెయ్యలేకపోయాడు? ప్లీడర్‌గారితో పరిచయం లేదన్న సంగతి అటుంచి, తను సిగిరెట్లు కాల్చగల ప్రదేశం అది కాదన్న సంగతి బహుశా అతనికి గుర్తొచ్చి ఉంటుంది)

అలాగే చూస్తూ కూచున్నాడు మురారి.

లాభం లేదు.

ఆశపడి లాభంలేదు.

ఈరోజు, ఈరోజే కాదు రేపు, రేపేకాదు ఆ మర్నాడు—ఇంక సోమవారం ఆఫీసు కెళ్లేదాకా తను సిగిరెట్టు కాల్చలేదు అసాధ్యం, అసలిక్కడ తను సిగిరెట్టు తాగలేడు.

చాలా సేపైంది—

మురారి మనస్సులో భావాలు తిరుగుతున్నాయి తిరుగుతునే ఉన్నాయి—

తనిక్కడ సిగరెట్టుతాగడం వీలుపడదు—కాకపడదు—ఏదైనా ఒక మంచికలవస్తే, మరి అందులో—తాగితే తాగొచ్చు—

కల—

కలలు నిజంకానీ, కాకపోనీ,

నిజంగా—కలలు కావాలనుకున్నప్పుడు రాపోనీ—అయినా—కలలో తనకు ఏం కావాలి?

సరీగ్గా ప్రస్తుతం తను కూచునిఉన్న గది లాంటి గదే—అవును—ఇదేగదే—సరీగా తను ఇప్పుడు కూచున్నట్టే కూచుని ఉండాలి—అవును తను కూచునే ఉన్నాడు – ఎదురుగా తన మేజాలాంటి మేజాయే ఉంది—అవును—తన మేజాయే ఉంది—గదిలో ప్రస్తుతం చీకటి—అంతలో ఒక్కసారిగా గది వెలుతురుతో నిండిపోయింది.

కళ్లు తెరిచి చూస్తాడు గదా—మేజామీద చిన్న రత్నాల పెట్టెలాంటి పెట్టె—ఏం—పెట్టె చెప్మా—అది—అవును—సిగరెట్టుపెట్టె! అద్దానిపైన ఒక చిన్న ముచ్చటైన చీటామార్కు అగ్గిపెట్టె! అవును—అగ్గిపెట్టె!!

చూస్తాడా తను—చూశాడా తను—పెట్టె తెరిచి ఆత్రంగా ఒక్క—ఒక్క సిగిరెట్టుని తీసి పెదవుల మధ్య పెట్టుకున్నాడా—అగ్గిపుల్ల వెలిగించాడా—సిగిరెట్టు అంటించుకున్నాడా—

అనక—ఆప్యాయంగా — అపురూపంగా, అతి భద్రంగా—ఒక్కసారి ఒక్కపీల్పు పీల్చాడా—

పీల్చాడు—

వలయాలు వలయాలు వలయాలుగా కలలు పొగతేర్ల చక్రాల్లా సిగిరెట్టు పొగవదిలాడా—

వదిలాడు—

ఆ ధూమ వలయాల వెనుకనుంచి వన్నెటి కొంటెనవ్వు తుంపర్లు విరుస్తున్నాయేమిటి చెప్మా?

ఎవరామె?

ఎంత అందంగా నవ్వుతోంది?

అసలెందుకు నవ్వుతుంది??

అరె—ఆమెనెక్కడో చూసినట్టుందే!—

—ఉలిక్కిపడ్డాడు మురారి.

కల చెదిరిపోయింది—చెదిరిపోయినదను కున్నాడు.

కాని, చెదిరిపోలేదే!

కనురెప్పలు విదిలించి చూశాడు—

కలా—నిజమా—కలా నిజమా కలా—

చేయిగిల్లి చూసుకున్నాడు—

నిజమే!

ఇప్పుడు గదిలో లైటు వెలుగుతోంది—మేజా మీద తెరచిన సిగిరెట్టుపెట్టె, తెరచిన అగ్గిపెట్టె పడున్నాయి; తనచేతిలో ఒక దమ్ము మాత్రమే అనుభవించబడిన సిగిరెట్టు సన్నగా రాజుకుంటోంది—

గుమ్మంలో నిలుచుని కడుపు చేత్తోపట్టుకుని నవ్వుతోంది లీల.

ఆ నవ్వుచూసి ఆశ్చర్యపడి, తికమకపడి, నివ్వెరపడి పోయాడు మురారి.

'లీలా—లీలా—' అంటూ అప్రయత్నంగా గొణుక్కున్నాడు.

జరిగిన సంగతేమిటో అతనికి కొంచెం కొంచెంగా అర్థమౌతూ వచ్చింది, పూర్తిగా అర్థమయే సరికి అతని కళ్లలో ఆనందపు రేఖలు ఒక్కసారిగా వెలిగాయి.

'లీలా—నువ్వెంత మంచిదానివి!—' అనాలను కున్నాడు.

అందుకు మారుగా మరోమారు సిగిరెట్టుని పెదవులకు చేర్చుకుని హృదయ పూర్వకంగా ఇంకో పీల్పు పీల్చాడు.

పొగ వదిలాడు—

వలయాలు వలయాలుగా అతని కళ్లముందు లేచిన పొగలోంచి కనిపించింది—ఇంకా నవ్వుతూ నవ్వుతూ ఉన్న లీలముఖం కదిలే కదిలే అలల నీటి మీద జాబిలి ప్రతిబింబంలా—
